

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Δ/νση Κύριας Ασφάλισης Μισθωτών
Τμήμα Α'**

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 29
Τ.Κ. : 101 10
Πληροφο. : Μαρίνα
Οικονομοπούλου
Τηλ./FAX : 210 – 3368124

Αθήνα, 08/06/2012

Αριθμ. πρωτ. : Φ. 80000/3675/275

ΠΡΟΣ :

Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. - ΔΙΟΙΚΗΣΗ
Γενική Διεύθυνση
Ασφαλιστικών Υπηρεσιών
Διεύθυνση Παροχών,
Τμήμα Κύριας Σύνταξης
Αγ. Κωνσταντίνου 8,
102 41, Αθήνα

- ΘΕΜΑ :** Ποσοστό μείωσης σύνταξης γυναικών που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης (παρ. 11 και 13, του άρθρου 10, του ν. 3863/2010) – Δυνατότητα αναγνώρισης πλασματικών χρόνων άρθρου 40, ν. 3996/2011.
- ΣΧΕΤ. :** Τα με αριθμ. πρωτ. Σ 40/59/10.02.2012 και Σ 40/83/07.03.2012 έγγραφα της Υπηρεσίας σας.

Σε απάντηση των ανωτέρω σχετικών εγγράφων σας και επί των υποβαλλόμενων με αυτά επιμέρους ερωτημάτων, διευκρινίζουμε τα ακόλουθα :

1. Υποβολή ερωτήματος, αναφορικά με τον προσδιορισμό του ποσοστού της μείωσης της σύνταξης, για τις ασφαλισμένες του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. που θεμελιώνουν δικαίωμα για λήψη μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, με τη συμπλήρωση 4.500 ημερών ασφάλισης, κατά το μεταβατικό στάδιο της σταδιακής προσαύξησης των απαιτούμενων ορίων ηλικίας μειωμένης και πλήρους συνταξιοδότησης :

Με τις διατάξεις των παραγράφων 11 και 13, του άρθρου 10, του ν. 3863/2010 (Φ.Ε.Κ. Α' 115), για τις « παλαιές » ασφαλισμένες του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. (δηλαδή, υπαγόμενες στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης, για πρώτη φορά, μέχρι και την 31.12.1992), οι οποίες συνταξιοδοτούνται με την συμπλήρωση 4.500, κατ' ελάχιστον, ημερών ασφάλισης, προβλέπεται σταδιακή προσαύξηση του ισχύοντος, μέχρι 31.12.2010, ορίου ηλικίας των 55 και 60 ετών, προκειμένου για τη λήψη, αντίστοιχα, μειωμένης και πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, αρχής γενομένης από την 01.01.2011 και μέχρι τη συμπλήρωση (κατά το έτος 2015), των 60 και 65 ετών, αντίστοιχα. Στο πλαίσιο της σταδιακής αυτής προσαύξησης, προβλέπεται, ειδικότερα, ότι οι ασφαλισμένες θεμελιώνουν δικαίωμα για λήψη μειωμένης ή πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, με τη συμπλήρωση, αντίστοιχα, των ορίων ηλικίας που θα έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος της συμπλήρωσης του 55^{ου} ή του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Με βάση, λοιπόν, την ισχύουσα ως άνω νομοθεσία, οι γυναίκες « παλαιές » ασφαλισμένες του Ιδρύματος, που συνταξιοδοτούνται με τις ανωτέρω διατάξεις

και εφόσον δεν εμπίπτουν στην εξαίρεση της παραγράφου 5, του άρθρου 40, του ν. 3996/2011 (Φ.Ε.Κ. Α' 170), ακολουθούν για τη λήψη μειωμένης ή πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, τα όρια ηλικίας που διαμορφώνονται από 01.01.2011 και εφεξής, με αποκλειστικό κριτήριο το ημερολογιακό έτος συμπλήρωσης του 55ου ή 60ου έτους της ηλικίας, ανεξαρτήτως του έτους συμπλήρωσης των απαιτούμενων κατ' ελάχιστον 4.500 ημερών ασφάλισης (δηλαδή, ανεξαρτήτως του εάν ο χρόνος αυτός συμπληρώνεται πριν ή μετά την 01.01.2011).

Με τη διάταξη, δε, της παραγράφου 3, του άρθρου 145, του ν. 3655/2008 (Φ.Ε.Κ. Α' 58), προβλέπεται μείωση κατά 1/200, για κάθε μήνα που υπολείπεται από το κατά περίπτωση απαιτούμενο όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης και μέχρι 60 μήνες κατ' ανώτατο όριο.

Λαμβανομένων, λοιπόν, υπόψη των ανωτέρω, διακρίνουμε τις εξής δύο περιπτώσεις :

α) Για ασφαλισμένες για τις οποίες, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος, η διαφορά μεταξύ της ηλικίας τους και του απαιτούμενου για αυτές ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, είναι ημερολογιακά μέχρι και πέντε έτη, το ποσοστό της μείωσης θα ανέρχεται σε 1/200, για κάθε μήνα που θα μεσολαβεί από το όριο ηλικίας της ασφαλισμένης, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησής της για μειωμένη σύνταξη και του ορίου ηλικίας που θα απαιτείται για την ίδια, προκειμένου για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ :

αα) Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας τον 5^ο/του 2012, θεμελιώνει δικαίωμα πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας (τον 5^ο/του 2014). Στην περίπτωση που η εν λόγω ασφαλισμένη υποβάλει αίτηση για μειωμένη σύνταξη τον Απρίλιο του 2012, το ποσοστό μείωσης για την ίδια θα ανέρχεται σε 25/200.

αβ) Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας τον 2^ο/του 2016 και το 60^ο έτος της ηλικίας τον 2^ο/του 2021, θεμελιώνει δικαίωμα μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας (2^{ος}/του 2021) και πλήρη με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους (2^{ος}/του 2026). Στην περίπτωση που η εν λόγω ασφαλισμένη υποβάλει αίτηση για μειωμένη σύνταξη τον Φεβρουάριο του 2021, με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας, το ποσοστό μείωσης για την ίδια θα ανέρχεται σε 60/200.

β) Για ασφαλισμένες για τις οποίες, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος, η διαφορά μεταξύ της ηλικίας τους και του απαιτούμενου γι' αυτές ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, είναι ημερολογιακά μεγαλύτερη των πέντε ετών, θα τίθεται ανώτατο όριο στο προσδιοριζόμενο ποσοστό μείωσης, το οποίο θα αντιστοιχεί στα 60/200 (μέγιστο προβλεπόμενο ποσοστό μείωσης, που αντιστοιχεί στα πέντε έτη).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ :

βα) Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας τον 3^ο/του 2012 και το 60^ο έτος της ηλικίας τον 3^ο/του 2017, θεμελιώνει δικαίωμα μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους της ηλικίας (3^{ος}/του 2014) και πλήρη με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους (3^{ος}/του 2022). Στην περίπτωση που η εν λόγω ασφαλισμένη υποβάλει αίτηση για μειωμένη σύνταξη σε οποιαδήποτε

χρονική στιγμή από τον 3^ο/του 2014 (με τη συμπλήρωση, δηλαδή, του 57^{ου} έτους της ηλικίας της) μέχρι τον 3^ο/του 2017 (δηλαδή, μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας της), το ποσοστό μείωσης για την ίδια θα ανέρχεται στα 60/200.

ββ) Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας τον 4^ο/του 2014, θεμελιώνει δικαίωμα πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση του 64^{ου} έτους της ηλικίας (τον 4^ο/του 2018). Στην περίπτωση που η εν λόγω ασφαλισμένη υποβάλει αίτηση για μειωμένη σύνταξη σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή μέχρι τον 4^ο/του 2013, (ημερομηνία κατά την οποία, η διαφορά μεταξύ της ηλικίας της και του απαιτούμενου για την ίδια ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, είναι ημερολογιακά πέντε έτη), το ποσοστό μείωσης για την ίδια θα ανέρχεται στα 60/200.

Συνοψίζοντας, λοιπόν, διευκρινίζουμε πως για όλες τις περιπτώσεις γυναικών « παλαιών » ασφαλισμένων του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., που θεμελιώνουν δικαίωμα μειωμένης σύνταξης, με τη συμπλήρωση 4.500 ημερών ασφάλισης, μέσα στο πλαίσιο ισχύος των διατάξεων των παραγράφων 11 και 13, του άρθρου 10, του ν. 3863/2010, ο προσδιορισμός του ποσοστού της μείωσης θα γίνεται με γνώμονα το απαιτούμενο για τις ίδιες όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης (και τη διαφορά, όπως προαναφέρθηκε, των μηνών μεταξύ του απαιτούμενου αυτού ορίου πλήρους συνταξιοδότησης και της ηλικίας τους κατά την υποβολή της αίτησής τους για μειωμένη σύνταξη). Το απαιτούμενο, δε, για τις ασφαλισμένες όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, προσδιορίζεται με κριτήριο το ημερολογιακό έτος συμπλήρωσης του 60^{ου} της ηλικίας τους.

2. Υποβολή ερωτήματος, αναφορικά με τη δυνατότητα αναγνώρισης ή μη των πλασματικών χρόνων του άρθρου 40, του ν. 3996/2011, από τις ασφαλισμένες του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., οι οποίες συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης και οι οποίες έχουν συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας μέχρι 31.12.2010 :

Σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 7, του άρθρου 40, του ν. 3996/2011, οι πλασματικοί χρόνοι του άρθρου 40, του ν. 3996/2011, μπορούν να αναγνωριστούν μόνο από ασφαλισμένους, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης, με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 01.01.2011 και εφεξής με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10, του ν. 3863/2010 (δηλαδή, με τις αυξημένες χρονικές ή/και ηλικιακές προϋποθέσεις, που με βάση τις διατάξεις αυτές διαμορφώνονται και ισχύουν από 01.01.2011 και εφεξής).

Για τις γυναίκες « παλαιές » ασφαλισμένες, δε, του Ιδρύματος, που συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης θίγονται μόνο ως προς τα όρια ηλικίας και το προσδιοριστικό στοιχείο των κατά περίπτωση απαιτούμενων ορίων ηλικίας για λήψη μειωμένης ή πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, είναι το έτος κατά το οποίο οι ασφαλισμένες συμπληρώνουν, αντίστοιχα, το 55^ο ή 60^ο έτος της ηλικίας, ανεξαρτήτως του πότε συμπληρώνουν τις 4.500 ημέρες ασφάλισης (δηλαδή, πριν ή μετά την 01.01.2011).

Στο πλαίσιο, λοιπόν, αυτό, προκύπτει ότι ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας, που έχουν ήδη συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας μέχρι και 31.12.2010, διατηρούν ως προς τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, το 60^ο έτος της ηλικίας (ηλικιακή προϋπόθεση που ίσχυε μέχρι και 31.12.2010), χωρίς να μπορεί να τεκμηριωθεί η υπαγωγή τους στα προσαυξημένα όρια ηλικίας, που

διαμορφώνονται και ισχύουν από 01.01.2011 και εφεξής, μολονότι η ηλικία τους, κατά τη συμπλήρωση των 4.500 ημερών ασφάλισης και, επομένως, κατά τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος, ταυτίζεται ήδη ή και υπερβαίνει το προσαυξημένο όριο ηλικίας που έχει αντίστοιχα διαμορφωθεί.

Επομένως, για τις ασφαλισμένες αυτής της κατηγορίας, δεν υφίσταται δυνατότητα αναγνώρισης των πλασματικών χρόνων του άρθρου 40, του ν. 3996/2011, αλλά μόνο των πλασματικών χρόνων του άρθρου 40, του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με την παράγραφο 18, του άρθρου 10, του ν. 3863/2010.

Αντίστοιχα δεν υφίσταται δυνατότητα αναγνώρισης των πλασματικών χρόνων του άρθρου 40, του ν. 3996/2011 και για τις ασφαλισμένες οι οποίες, μέχρι και 31.12.2010, έχουν ήδη συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας και οι οποίες θεμελιώνουν δικαίωμα μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος. Και στην περίπτωση αυτή, διευκρινίζουμε πως οι μόνοι χρόνοι που μπορούν να αναγνωριστούν είναι αυτοί του άρθρου 40, του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με την παράγραφο 18, του άρθρου 10, του ν. 3863/2010.

3. Υποβολή ερωτήματος, αναφορικά με το κριτήριο καθαρισμού του ορίου ηλικίας χορήγησης δεύτερης σύνταξης, σε γυναίκες « παλαιές » ασφαλισμένες του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., με βάση τις διατάξεις περί Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων :

Με τις διατάξεις της παραγράφου 16, του άρθρου 10, του ν. 3863/2010, για τις « παλαιές » ασφαλισμένες του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., οι οποίες συνταξιοδοτούνται με τις διατάξεις περί Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων (με τη συμπλήρωση, δηλαδή, 4.500 ημερών ασφάλισης, εκ των οποίων τα 4/5 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα), προβλέπεται σταδιακή προσαύξηση του ισχύοντος, μέχρι 31.12.2010, ορίου ηλικίας των 55 ετών, για τη λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, αρχής γενομένης από την 01.01.2011 και μέχρι τη συμπλήρωση (κατά το έτος 2015), των 60 ετών. Στο πλαίσιο της σταδιακής αυτής προσαύξησης, προβλέπεται ότι οι ασφαλισμένες θεμελιώνουν δικαίωμα για λήψη πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας που θα έχει διαμορφωθεί κατά το έτος της συμπλήρωσης των 4.500 ημερών ασφάλισης, εκ των οποίων τα 4/5 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Επιπλέον, με τις διατάξεις της παραγράφου 5, του άρθρου 42, του ν. 3996/2011, περί χορήγησης δεύτερης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, προβλέπεται ότι « ο ασφαλισμένος που έχει πραγματοποιήσει 4.800 ημέρες ασφάλισης τουλάχιστον και έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του, δικαιούται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά 50%. Προκειμένου για γυναίκες που έχουν πραγματοποιήσει τον ανωτέρω χρόνο ασφάλισης, το όριο ηλικίας των 60 ετών αυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2011 και για κάθε επόμενο έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας ... Στην ανωτέρω περίπτωση, οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του 60ού έτους της ηλικίας ».

Όπως, λοιπόν, προκύπτει από τα παραπάνω, αλλά και από την με αριθμ. πρωτ. Φ. 80000/οικ.19160/1420 Εγκύκλιό μας (σελ. 8 έως 11), κατά το μεταβατικό στάδιο της σταδιακής προσαύξησης των πιθέμενων ορίων ηλικίας, για τη χορήγηση δεύτερης πλήρους σύνταξης με τις διατάξεις περί βαρέων και ανθυγιεινών, κριτήριο για τον καθορισμό του απαιτούμενου για την ασφαλισμένη

ορίου ηλικίας, είναι το έτος συμπλήρωσης των 6.000 ημερών ασφάλισης, εκ των οποίων τουλάχιστον τα 4/5 στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Αντιθέτως, για τη χορήγηση δεύτερης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος με τις ίδιες διατάξεις, κριτήριο για τον καθορισμό του απαιτούμενου για την ασφαλισμένη ορίου ηλικίας, είναι το έτος συμπλήρωσης του 60^{ου} έτους της ηλικίας.

Η ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Δρ. ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΔΕΔΟΥΛΗ

Εσωτερική κοινοποίηση :

- 1) Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Κ.Α.
- 2) Όλες τις Δ/νσεις της ΓΓΚΑ
- 3) Τμήμα Διαδοχικής
- 4) Δ/νση Κ.Α.Μ., (Α', Β', Γ' και Δ')